

EFK UUDISTELEHT

NR. 4

DETSEMBER

1994

JÄLLE JA VEELKORD SEADUSEELNÕUST FONDIDE KOHTA NING VÕIMALIKEST TULUMAKSUSOODUSTUSTEST

Eesti Fondide Keskuse juhatus arutas 5. detsembril Kultuuri-ja Haridusministeeriumi poolt esitatud seaduse eelnõu eraõiguslike fondide kohta, ning esitas omapoolsed kommentaarid ning märkused ministeeriumidele saatmiseks.

* * *

Avatud Eesti Fondi kutsel viibisid Eestis 7.-9. detsembril eksperdid-juristid rahvusvahelisest organisatsioonist ICNL (International Center for Not-For-Profit Law). Küllastuse eesmärgiks oli oma kogemuste ning teadmistega kaasa aidata mittetulundusühingute, eriti aga fondide alase seadusandluse vastavusse viimisele rahvusvaheliste standarditega.

8. ja 9. detsembril toimusid töökoosolekud, milledest võtsid osa välisekspertid ning Justiitsministeeriumi, Kultuuri-ja Haridusministeeriumi, Rahandusministeeriumi, Riigikogu mitmete komisjonide, Avatud Eesti Fondi ning Eesti Fondide Keskuse esindajad. Töökoosolekute käigus arutati nii fondide seaduseelnõuga seonduvaid üldkontseptsioone nagu näiteks, mis on heategevus, milline on heategevuslik fond jne. Samuti arutati paragrahvide kaupa praegu töös olevat fondide seaduseelnõu, ning laekunud kommentaare nii Eestist kui ka välisriikide ekspertidelt. Kõikide osavõtjate ühine seisukoht oli, et seadust fondide kohta on vaja ja võimalikult kiiresti. Põhiprobleemid seaduseelnõuga olid ning osaliselt on :

Kas nimetatud seadusega reguleerida üldiselt eraõiguslikke fonde või ainult neid, kes tegutsevad heategevuslikel eesmärkidel;

Millise seaduse alla peaksid kuuluma mittetulundusorganisatsioonid, mis ei põhine liikmelisuse printsiipidel, s.t. ei ole ühingud, ega ka kapitali jagamisel, s.t. ei ole fondid (instituudid, keskused jne.).

Kas üldse piirata fondide majandustegevust, kui tegemist on eraõiguslike juriidiliste isikutega, kui jah, siis millises ulatuses; kas ja kuidas kontrollida;

Kes peaksid registreerima fonde kui juriidilisi isikuid, nende tegevust kontrollima ning kes peaks pidama registrit- praeguses eelnõus on kõik nimetatud funktsioonid pandud Rahandusministeeriumile. Otsustati , et õigem oleks registreerimine anda Justiitsministeeriumi s.t.kohtute kompetentsi.

Suure küsimuste ringi moodustasid MAKSUSOODUSTUSED-

1. Tulumaksusoodustused annetajatele ning nende poolt antud annetustele;
2. Tulumaksusoodustused mittetulundusorganisatsiooni poolt välja antavatele toetustele ning stipendiumidele;
3. Käibemaksusoodustustega seonduvad küsimused.

Arutati küsimusi, kuidas nimetatud soodustusi realselt ellu rakendada, millised peaksid olema organisatsiooni kohustused oma tegevuse avalikustamisel jne.

Eraldi oli arutusel EV Rahandusministeeriumi poolt koostatav ning Vabariigi Valitsusele esitatav kuulub NIMEKIRI mittetulundusorganisatsioonide kohta, kes võivad taotleda maksusoodustusi. Kuna selline õigus on vastavalt Tulumaksuseaduse § 5 lg 1 p.2 olemas kõikidel mittetulundusorganisatsioonidel, senini on aga otsustatud vaid usuorganisatsioonide kuulumine nimetatud nimekirja, siis on terve rea organisatsioonide, sealhulgas fondide, tegevus häiritud teadmatus tõttu tuleviku suhtes. Selles jõudsid kõik koosolekust osavõtjad ühisele järeldusele, et nimekirja (mitte)kuuluvus, kui praegu eksisteeriv ainuke võimalus (mitte)saada tulumaksusoodustusi, tuleb kõige kiiremas korras ära otsustada. Rahandusministeeriumil puuduvad momendil kriteeriumid fondide (mitte)arvamise kohta nimekirja, kuna seadus fondide kohta puudub.

Välisekspertid käisid EV Rahandusministeeriumis, kus jõuti kokkuleppele abi suhtes konkreetsete kriteeriumide väljatöötamisel fondide kohta, vaatamata seaduse puudumisele. Loodame, et hiljemalt jaanuari algul, 1995 a. on kõikidel fondidel käes kauaoodatud selgus- kas kuulutakse "nimekirja" või mitte. Eesti Fondide Keskusele antakse teada need kriteeriumid, samuti kohustused, mis tuleb nendel organisatsioonidel täita- selle kohta organiseerib Keskus koheselt kriteeriumide teadasaamisel seminari liikmetele, kuidas ja kui palju midagi tuleb täita.

* * *

Et seaduseelnõus fondide kohta jäi palju veel selgusetuks, organiseerib Keskus veel ühe töökoosoleku k.a. 29. detsembril koos vastavate ministeeriumide töötajatega. Küsimustele vastab ekspert Hollandist, Vrije Ülikooli tsiviilõiguse kateedri professor, kes osaleb üleeuroopalise mittetulundusala entsüklopeedia ettevalmistamisel kui fondide tegevusse puutuva osa üks autoreid. Loodame, et saame selgeks üldkontseptuaalsed küsimused ning seaduseelnõu saab edasi saata Riigikokku.

KOOLITUSPROGRAMM 1995 a.

1995 a. jaanuari lõpus tuleb Eestisse Inglismaa organisatsiooni Charities Aid Foundation koolitusprogrammide konsultant hr. Roger Watkins. Külastuse eesmärgiks on tutvuda Eesti mittetulundusühingute, sealhulgas fondide, tegevusega ning põhiprobleemidega, millede lahendamiseks oleks vajalik rohkem teavet, sealhulgas seminaride läbiviimist. Koolituse eesmärk, lisaks üldteabe levitamisele, on leida kümme mittetulundussektoris aktiivset töötajat, kes oleksid valmis enam spetsialiseeruma ning hiljem jagama oma teadmisi edasi teistega. (train the trainers e. koolita koolitajat programm) Programm on mõeldud vähemalt aastaks, väljaõppega nii Eestis kui ka väljaspool.

Keskus lisab Uudistelehele näidisküsimustiku teemade ringist, mis võiksid kuuluda koolitusprogrammi. Palume see tagasi saata Keskusele 10. jaanuariks 1995 a. koos kõigi Teiepoolsete kommentaaridega, kaasa arvatud- kas soovite kuuluda koolitajate gruppi?

RAHULIKKE JÕULE !